تشکر رهبر انقلاب از تیم ملی والیبال

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی از تیم ملی والیبال کشورمان که در بیست و یکمین دوره مسابقات قهرمانی آسیا به مقام قهرمانی دست یافت، تشکر کردند. متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است: بسمه تعالی - پیروزی درخشان تیم ملی والیبال برای ملت ایران بسیار شیرین است. از شما جوانان عزیز و مربی ایرانی‌تان صمیمانه تشکر می‌کنم. سیدعلی خامنه‌ای - ۲۹ شهریور ۱۴۰۰

هر تعرضی با پاسخ قاطع ایران روبه‌رو خواهد شد

رئیس ستادکل نیروهای مسلح تصریح کرد مسؤولان رژیم صهیونیستی می‌دانند هرگونه تعرض به سرزمین و منافع ایران با پاسخ قاطع ایران روبه‌رو خواهد شد و در محاصره گروه‌های جهادی، تاب مقاومت ندارند. سرلشکر محمد باقری، گفت: رژیم صهیونیستی فکر می‌کرد با اتکا به آمریکا می‌تواند دارای مسیر رو به رشد باشد و شکست‌های پی در پی این رژیم کودک کش نشان‌دهنده این است که آینده خوشی در انتظار این رژیم نیست. / فارس

گزارش کوتاه

رئیس‌جمهور: واردات واکسن را موکول به اف‌ای‌تی‌اف کرده بودند

فرشته مسلمی
سیاسی

این روزها بهانه‌های اف‌ای‌تی‌اف و تحریم با انبوه واردات واکسن رنگ باخته و افزایش واردات واکسن کرونا سرعت چشمگیری داشته است. بسیاری از مسوولان دولت حسن روحانی در حالی تلاش داشتند وارد نکردن واکسن کرونا به کشور را به دلیل نپیوستن ایران به اف‌ای‌تی‌اف و مساله تحریم گره بزنند که با روی کار آمدن دولت رئیسی و فقط طی همین چند هفته اخیر بیش از ۲۰ میلیون دوز واکسن کرونا وارد کشور شده است.

واکسیناسیون کرونا در کشورمان که از بهمن ۹۹ با واردات واکسن کرونا از روسیه و تزریق اسپوتنیک به کادر درمان آغاز شد، پس از تدوین سند ملی استقرار واکسیناسیون کرونا و باگذشت چند ماه، واکسیناسیون سالمندان، افراد آسیب‌پذیر و مشاغل در معرض خطر نیز آغاز شد اما پس از مدتی، چالش‌های فراوانی برای افزایش سرعت واکسیناسیون کرونا و واردات واکسن ایجاد شد. در تمام طول حدود هشت ماه پایانی دولت روحانی که مساله واردات واکسن داغ بود، شاهد اظهارات عجیب و قابل تأمل بسیاری از مقامات ارشد دولت درباره چرایی وارد نکردن واکسن کرونا به کشور و سرعت بسیار پایین واکسیناسیون بودیم؛ به‌طور نمونه علی ربیعی، سخنگوی دولت درباره چرایی خرید و واردات ناکافی واکسن کرونا مدعی شده بود: «در مورد انتقال پول بنابر قوانین تحریم و قواعد اف‌ای‌تی‌اف چند مرحله انتقال پول با مشکل مواجه شد و با موانعی روبه‌رو بودیم؛ به‌طور کلی نپیوستن به اف‌ای‌تی‌اف آثار خود را نشان خواهد داد.»

همچنین علی مطهری، نماینده پیشین مجلس درباره کمبود واکسن کرونا و کندی روند واکسیناسیون در مطلبی نوشته بود: به‌خاطر این‌که در فهرست سیاه اف‌ای‌تی‌اف قرار داریم نتوانستیم ۵۰ میلیون دلار مبلغ سهمیه ایران از واکسن کرونای سازمان جهانی بهداشت برای هشت میلیون ایرانی را منتقل کنیم و سهمیه ایران باطل شد، مجمع تشخیص مصلحت نظام باید پاسخگو باشد.

در همین خصوص، رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس به‌تازگی دراین باره اعلام کرده مجلس باید درباره روند واردات واکسن و داروهای کرونا در دولت گذشته تحقیق و تفحصی داشته باشد. اگر ترک فعل در واردات واکسن از سوی دولت روحانی رخ داده باشد، قوه‌قضاییه و مجلس باید با آن برخورد کنند و امروز سؤال این است چرا با پایان دولت دوازدهم، شاهد واردات واکسن کرونا به کشور هستیم، در حالی که در دولت گذشته این اتفاق رخ نداده است. اما روز گذشته رئیس جمهور در اظهارنظر مهمی گفته است متأسفانه شاهد بودیم بعضی‌ها واردات واکسن یا حتی پیوستن کشور به سازمان شانگهای را متوقف بر پذیرش اف‌ای‌تی‌اف کرده بودند و حتی در جلسات رسمی نیز بر موضع خود پافشاری می‌کردند.

سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور دیروز در دیدار جمعی از فرزندان و خانواده شهدا گفت: اگر بر توان داخلی تکیه کنیم، انجام خیلی از کارها ممکن خواهد شد، اما متأسفانه شاهد بودیم بعضی‌ها واردات واکسن یا حتی پیوستن کشور به سازمان شانگهای را متوقف بر پذیرش اف‌ای‌تی‌اف کرده بودند و حتی در جلسات رسمی نیز بر موضع خود پافشاری می‌کردند. رئیسی تصریح کرده است: در فاصله کوتاه سپری شده از دولت سیزدهم اتفاق خاصی نیفتاده که باعث افزایش واردات واکسن یا پذیرش عضویت کشورمان در سازمان شانگهای بشود، الا این‌که کشورهای همسایه و دوست ما دیدند که دیگر توجه ما صرفا به غرب نیست و ارتباط با همسایگان و کشورهای منطقه اولویت سیاست خارجی ایران شده است. بنابراین در حالی که دولت روحانی تلاش داشت واردات بسیار محدود واکسن به کشور را به موضوعات سیاسی و تحریمی گره بزنند، اظهارات رئیس جمعیت هلال‌احمر پرده از بخش دیگری از واقعیت‌های این داستان برداشته، کریم همتی، رئیس جمعیت هلال‌احمر درباره علت سرعت گرفتن واردات واکسن کرونا به کشور از زمان استقرار دولت جدید گفته است، ابراهیم رئیسی پس از آغاز به‌کار دولت سیزدهم، تماس‌های تلفنی با سران کشورهای چین و روسیه داشت و همین مساله سبب شد روند واردات واکسن تسریع شود.

حضور ناو سهند در رزمایش روسیه

تاکید بر گسترش همکاری‌های نظامی بین اعضای سازمان شانگهای معادلات نظامی غرب را دچار تغییر خواهد کرد

افول ناتو، صعود شانگهای

فتاح غلامی
سیاسی

بالاخره بعد از ۱۴ سال انتظار، ایران به عضویت سازمان همکاری‌های شانگهای درآمد. عضویت کشورمان در این پیمان سوژه خبری بسیاری از رسانه‌های داخلی و خارجی بود و تحلیلگران و ناظران سیاسی در ارزیابی خود از این رخداد، این گمانه را مطرح کردند که با پیوستن جمهوری اسلامی به این همکاری منطقه‌ای و بسط روابط تجاری، اقتصادی، سیاسی و امنیتی زمینه‌های فروریختن تحریم‌ها و گسترش مراودات بین‌المللی ایران فراهم خواهد شد. بعد از شکل‌گیری پیمان شانگهای و با توجه به توافقات امنیتی و سیاسی آن، بسیاری براین باور بودند که ناتوی شرق در برابر ناتوی غرب شکل گرفته است.

این انگاره از آنجا مطرح شد که با انعقاد این پیمان، سدی قوی در برابر یکجانبه‌گرایی آمریکا فراهم خواهد شد. ظنی که البته در نتیجه بسط همکاری‌های کشورهای عضو این سازمان کم‌کم تقویت شد. این سازمان برای قرارگرفتن در مسیر رشد خود راه طولانی را از گذرگاه‌های سیاسی و امنیتی طی کرد تا به ایستگاه‌های اقتصادی رسید. در حال حاضر سازمان همکاری‌های شانگهای یکی از معتبرترین پیمان‌های اقتصادی است و اکنون هم روزنه‌های جدیدی برای همکاری میان اعضا در حیطه‌های نظامی فراهم شده که با توجه به اجلاسیه اخیر که در تاجیکستان با حضور وزیران دفاع، خارجه و مسوولان امنیتی کشورهای عضو برگزار شد به نظر می‌رسد همپیمانان گام‌های خود را برای تقویت مناسبات محکم‌تر برداشته‌اند.

ناتویی از جنس آسیا

چند روز پیش بود که سرلشکر باقری رئیس ستاد کل نیروهای مسلح اعلام کرد ارتباطات و روابط نظامی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عضو پیمان شانگهای توسعه بیشتری پیدا خواهد کرد. با این اظهارنظر صریح به نظر می‌رسد که از این پس باید شاهد ترتیبات نظامی جدیدی در حوزه آسیا باشیم. سال‌ها بود که در پی سقوط اتحاد جماهیر شوروی و همچنین فروپاشی پیمان نظامی ورشو، ناتوی غرب (سازمان پیمان آتلانتیک شمالی) به رهبری آمریکا گمان می‌کرد علاوه بر نیمکره غربی، قدرت مانور بیشتری در حوزه شرق خواهد داشت. آمریکا در پی آن بود که خود را به عنوان تنها قدرت هژمون جهانی مطرح کند اما این ادعا از حیطه تصور تا تصدیق آن مسیر پرسنگلاخی را پیش روی خود داشت. در حوزه منطقه با پیروزی انقلاب اسلامی و همچنین شکل‌گیری نهضت‌های آزادیخواهانه رویای آمریکا آشفته شد و به سرانجام نرسید. در دهه‌های بعد با شکل‌گیری بیداری اسلامی و همچنین خیزش محور مقاومت، طرح‌هایی از جنس خاورمیانه جدید کم‌کم به فراموشی سپرده شد. از سویی دیگر بازیگرانی مثل چین به عنوان یکی از قدرت‌های نظامی به تدریج مسیر رسیدن به عنوان قدرت برتر اقتصادی را پیمود و روسیه برآمده از خاکستر شوروی سابق هم همچنان خود را به عنوان رقیب جدی نظامی در مقابل آمریکا مطرح کرد. شکل‌گیری پیمان همکاری‌های شانگهای گامی دیگر در جهت فروپاشی ذهنیت یکجانبه‌گرایی بود.

صف‌آرایی شرق در برابر غرب

شکل‌گیری پیمان شانگهای در شرایطی شکل گرفت که ناتو همچنان گمان می‌کرد یکه‌تاز میدان است. سازمان همکاری‌های شانگهای از همان ابتدای پیدایش صراحتا بر جنبه همکاری‌های سیاسی و امنیتی تکیه و تاکید کرد و برای جریان رقیب به زبان سیاسی خط و نشان کشید که دیگر دربند توافقات و ترتیبات نظامی تفاهم‌شده در بستر غرب نیست. از همین رو بود که در همان گام‌های اولیه سازمان همکاری‌های شانگهای از آمریکا خواست تا نسبت به خروج پایگاه و نیروهای نظامی خود از خاک کشورهای عضو اقدام کرد. به استناد همین پیمان بود که قرقیزستان از آمریکا به صورت رسمی درخواست تعطیلی پایگاه هوایی نظامی کی ۲ را مطرح کرد و کمی بعد همین مساله باعث تعطیلی این پایگاه شد.

ارزیابی روند شکل‌گیری و تفاهمات موجود در بین اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای نشان می‌دهد کشورهای عضو این پیمان درصدد بسط حوزه فعالیت خود از حیطه سیاسی و اقتصادی به نظامی هستند و برای تاثیرگذاری بیشتر خود را محدود به مراودات تجاری می‌کنند. چون ماندن در این حیطه اثربخشی این سازمان را کم‌فروغ خواهد کرد. تردیدی نیست که ماندگاری ناتوی شرق در صورتی است که به عنوان موازنه قدرتمند در برابر نفوذ آمریکا و غرب به ایفای نقش بپردازد.

حفظ اقتدار بدون هراس‌افکنی

پیمان‌های نظامی به خصوص در دوره جدید و بعد از پایان جنگ جهانی دوم در شرایطی شکل گرفت که قدرت‌های غرب و شرق از بیم ظهور نزاع جهانسوزی دیگر به فکر برقراری کمربندی ایمنی و دفاع در برابر تهدیدات خارجی در مناطق تحت نفوذ خود افتادند. پیمان‌های نظامی مثل ناتو و ورشو در بلوک غرب و شرق در پی چنین ذهنیتی شکل گرفت. گرچه ادعای بانیان این پیمان‌های نظامی برقراری امنیت و ایجاد بازدارندگی بود اما به گواه تاریخ، هر کدام از این توافقات و ترتیبات نظامی در مقاطع مختلف خود به عنوان عاملی برای ایجاد هراس‌افکنی در بین ملت‌ها و کشورها شدند. به گونه‌ای که کم‌کم این گمانه تقویت شد که با هر دخالت ناتو یا ورشو، اشغالگری سرزمینی اتفاق می‌افتد. دخالت‌های نظامی ناتو در لیبی، عراق و... با بهانه‌هایی مثل تروریسم یا مخالفت با گسترش سلاح هسته‌ای حاکی از افزایش ناامنی در سطح جهان بود. در نقطه مقابل، سازمان همکاری‌های شانگهای قرار دارد که البته هنوز تا رسیدن به یک تفاهم مشترک سیاسی برسر اتخاذ سیاست یکسان نظامی منطقه‌ای گام‌های اولیه را برداشته است. این سازمان طی سال‌های اخیر چند مانور نظامی و امنیتی در کشورهای عضو انجام داده و توانست خود را در سطح مناسبی در حوزه تعاملات امنیتی حفظ کند. طی چند روز اخیر هم ایران یک رخداد بی‌سابقه نظامی را با سفر دو ناو جنگی به نام‌های سهند و مکران به ساحل شهر سنت‌پترزبورگ روسیه و شرکت در مراسم سالگرد تاسیس نیروی دریایی این کشور تجربه کرد. در این حضور درخشان نظامی، دریادلان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران تا عمق حیاط خلوت آمریکا را درنوردیدند و این اتفاق بازتاب‌های فراوان رسانه‌ای داشت. تا پیش از این البته شرایط برای برگزاری این مانور فراهم نبود اما برگزاری رزمایش مشترک ایران با چین و روسیه در آب‌های عمان و اقیانوس هند نشان داد که شرایط به نفع همگرایی نظامی ایران با برخی اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای در حال تغییر است. چندی پیش تاجیکستان و ایران هم توافق کردند که با تشکیل یک کمیته دفاعی نظامی مشترک همکاری‌های امنیتی و ضدتروریسم را تقویت کنند.

آمریکا، تکیه‌گاهی نامطمئن

فرار نظامیان آمریکایی از افغانستان و چاره‌اندیشی برای چگونگی خروج نیروهای ایالات متحده از خاک عراق، استمرار قدرت محور مقاومت، انتقال بدون دغدغه سوخت ایران به ونزوئلا و لبنان در کنار همه هیاهوهای رسانه‌ای اسرائیل و آمریکا نشان داد کشورهای منطقه که روزگاری حضور ایالات متحده را در غرب آسیا به عنوان تکیه‌گاهی مطمئن می‌شناختند کم‌کم اعتماد خود را از دست دادند. تلاش عربستان سعودی و امارات عربی متحده برای فراهم‌شدن شرایط جهت برقراری مناسبات تازه با جمهوری اسلامی ایران حاکی از آن است که هم‌پیمانان آمریکایی در خاورمیانه امیدهای خود را نسبت به مدعی ابرقدرتی در جهان از دست دادند. از سویی دیگر به نظر می‌رسد رژیم اشغالگر قدس که در منطقه چشم امید به حمایت ایالات متحده داشت کم‌کم به این نتیجه رسید که دیگر مثل گذشته نمی‌تواند به حامیان آمریکایی خود تکیه کند. بنابراین قابل پیش‌بینی خواهد بود که با بسط مراودات نظامی ایران و پیوستن به ترتیبات نظامی از سوی جمهوری اسلامی، غوغاسالاری مقامات رژیم اشغالگر قدس در حد همان لفاظی‌های رسانه‌ای باقی خواهد ماند و فراتر از آن نخواهد رفت. نکته دیگر این‌که ناتو هم با وقوع برخی اتفاقات با روزهای اوج خود خداحافظی خواهد کرد. در خبرها آمده بود که آمریکا، بریتانیا و استرالیا وارد قراردادی اقتصادی برای تولید زیردریایی‌های هسته‌ای برای استرالیا شده‌اند. از همان ابتدا اعلام شده بود این قرارداد برای مقابله با قدرت نظامی چین خواهد بود. این رخداد البته واکنش تند و دیپلماتیک چین را در پی داشت و از سوی دیگر اعتراض فرانسه را هم برانگیخت. فرانسه پیش از این قراردادی مشابه با استرالیا داشت تا برای این کشور زیردریایی تولید کند و پس از این قراردادِ جدید، آمریکا، بریتانیا و استرالیا را به «خنجر زدن از پشت» متهم کرد.

این شواهد حاکی از آن است که درکنار تفاهماتی که در حوزه شرق رخ داد اما در دیگر سو، سیر حوادث و رخدادها نشان می‌دهد ناتو روزگار خوشی را تجربه نمی‌کند و به یک معنی همگرایی بی‌سابقه در شرق را در کنار شکاف‌های بی‌سابقه در غرب می‌نمایاند.

بازاری برای فروش تسلیحات نظامی

افزایش توان نظامی و دفاعی جمهوری اسلامی ایران در پی تحریم‌های بی‌سابقه نظامی و اقتصادی سرعت بیشتری به خود گرفت. فرصت تحریم باعث شد ایران با تکیه بر توان داخلی به‌ویژه در حوزه نظامی مسیر خودکفایی را طی کند و کم‌کم به یکی از صادرکنندگان تسلیحات نظامی درآید.

صادرات تسلیحات توسط جمهوری اسلامی ایران علاوه بر مزایای راهبردی باعث تقویت بازدارندگی منطقه‌ای خواهد شد و از سویی دیگر به لحاظ اقتصادی زمینه انتقال ارز را نیز فراهم می‌آورد. تسلیحات تجاری‌شده جمهوری اسلامی ایران در چهار سبد موشکی، هوایی، دریایی و زمینی دسته‌بندی می‌شوند. تا پیش از این ایران امکان فروش اسلحه به نیروهای محور مقاومت، کشورهای آفریقایی، آمریکای لاتین و جنوب شرق آسیا را داشت و با توجه به عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای انتقال صادرات اسلحه ایران به کشورهای عضو نیز فراهم است. در کنار این مساله ایران می‌تواند در حوزه نظامی با کشورهایی مثل روسیه و چین در عرصه نظامی به تقویت پیوندهای راهبردی بپردازد.

> با بسط مراودات نظامی ایران و پیوستن به ترتیبات نظامی از سوی جمهوری اسلامی، غوغاسالاری مقامات رژیم اشغالگر قدس در حد همان لفاظی‌های رسانه‌ای باقی خواهد ماند

> ما از طرفی توافق جامع ۲۵ ساله با چین و احیای یک پیمان ۲۰ ساله دوستی با روسیه را داریم. بنابراین اگر سازمان همکاری‌های شانگهای جان بگیرد، در این زمینه شانگهای می‌تواند کمک‌کننده باشد

عبدالرضا فرجی راد، کارشناس مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با جام جم مطرح کرد:

نگرانی غرب از پیمان‌های نظامی شانگهای

عبدالرضا فرجی راد، کارشناس مسائل بین‌الملل و سفیر اسبق کشورمان در نروژ در گفت‌وگو با جام جم به تشریح مهم‌ترین دستاوردهای ایجاد همکاری نظامی بین اعضای شانگهای پرداخت:

درصورت همکاری نظامی بین کشورهای عضو شانگهای، این موضوع چه دستاوردهایی در منطقه غرب آسیا و ارتباط ما با کشورهای شرقی ایجاد می‌کند؟

همان‌طور که می‌دانید، ما بهترین ارتباط نظامی را با دو قدرت بزرگ سازمان همکاری‌های شانگهای یعنی چین و روسیه داریم و طبیعتا در این صورت این ارتباط هم افزایش خواهد داشت. این موضوع اعتماد و همکاری ما را بیشتر و غرب را هم به این مسأله حساس می‌کند، هرچند اکنون هم نگرانی‌های برای غرب در این رابطه ایجادشده، چراکه هرچه ایران ازنظر نظامی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی بیشتر به شرق نزدیک شود، طبیعتا اختلافات غربی‌ها هم بیشتر می‌شود، زیرا آنها درباره ایران به‌عنوان کشوری مهم ازنظر جایگاه ژئوپلتیک متحد نیستند و در رابطه با نزدیکی ایران به چین، ترامپ را مقصر می‌دانند.

نظر شما درخصوص تأثیرات همکاری نظامی با کشورهای عضو شانگهای چیست؟

سازمان همکاری‌های شانگهای بیشتر در مقابل دو موضوع شکل‌گرفته است؛ یکی فشارهایی که ناتو و غرب به چین و روسیه می‌آوردند. ناتو از سمت مرزهای غربی، روس‌ها را تحت‌فشار قرار داده بود که در حوادثی مانند گرجستان و اوکراین شاهد بودیم. نکته دوم هم افزایش فعالیت‌های گروه‌های تروریستی مانند داعش، القاعده و طالبان در این منطقه بود که باعث شد هم روس‌ها بترسند و هم با توجه به شکلی که این گروه‌ها در آسیای مرکزی و جنوب روسیه و سین کیانگ در غرب چین داشتند منجر به این شد که چین و روسیه یک همکاری امنیتی را با یکدیگر در قالب پیمان شانگهای شکل دهند و اعضایی را به این سازمان اضافه کنند.

همکاری‌های نظامی بین کشورهای عضو شانگهای به چه سازوکارهایی نیاز دارد؟

یک نکته مهم در این زمینه که باید به آن توجه کنیم، وجود برخی تضادها بین کشورهای عضو است؛ زمانی که اتحادیه اروپا یا (آسه آن) در جنوب شرق آسیا و شورای همکاری‌های خلیج‌فارس و مرکوسور در آمریکای لاتین شکل گرفت، توافقاتی داشتند که سعی کردند قبل از عضویت اختلافات را کنار بگذارند. لذا یکی از گام‌های مهم برای شکل‌گیری این سازوکار لزوم حل‌وفصل مجموعه‌ای از تضادهاست، هرچند در حال حاضر مجموعه‌ای از منافع موقت سیاسی و امنیتی سبب شده این کشورها در این سازمان با یکدیگر همکاری کنند.

سردار کوثری در گفت‌وگو با جام جم مطرح کرد:

ما به ازای اقتصادی ظرفیت‌های نظامی ایران

برای بررسی ظرفیت‌ها و همکاری نظامی ایران با کشورهای عضو پیمان شانگهای اظهارنظر اسماعیل کوثری، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی و جانشین سابق قرارگاه ثارا... سپاه پاسداران در ادامه آمده است:

با توجه به سخنان سرلشکر باقری در خصوص توسعه روابط نظامی ایران با کشورهای عضو پیمان شانگهای، ارزیابی شما از مهم‌ترین ظرفیت‌های نظامی ایران و تبدیل آن به ما به‌ازای اقتصادی چیست؟

ما به لطف خدا در جهت خودکفایی تجهیزات و تسلیحات نظامی اقدامات بسیار اساسی و زیربنایی مهمی انجام داده‌ایم و همین موضوع سبب شده بسیاری از کشورها نسبت به این موضوع حساس شده و آن را دنبال کنند. این مساله نتایجی هم داشته که در عمل به‌خوبی پیش رفته است. کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای دوست و همراه ایران قطعا به این مساله توجه دارند که یا خریدار باشند یا بتوانند امتیازاتی را بدهند تا ما تکنولوژی خود را به آن کشورها منتقل کنیم، طوری که آنها مجبور نباشند تکنولوژی را از کشورهایی که با آنها دچار خصومت هستند، دریافت کنند؛ پس این تکنولوژی که خود ما به صورت بومی پیاده کرده‌ایم مورد توجه بسیاری از کشورها قرار داشته است.

ظرفیت‌های نظامی مهم ایران بیشتر در چه حوزه‌هایی بوده است؟

ما در زمینه قدرت دریایی، پهپادی و هم سلاح‌ها و تجهیزات زمینی و هوایی و مسائلی که در موفقیت در برابر دفاع و پیروزی بسیار اثرگذار است پیشرفت‌های چشمگیر داشتیم لذا چون در عمل این موارد امتحان خود را پس داده، سبب شده کشورها به این ظرفیت‌های نظامی ایران توجه خاصی داشته باشند.

با توجه به احتمال شکل‌گیری همکاری نظامی بین کشورهای عضو شانگهای، مهم‌ترین ظرفیت‌های نظامی روسیه و چین را در چه حوزه‌هایی می‌دانید؟

روسیه در این زمینه تجارب بسیار بالایی دارد، البته در زمانی که ما موشک‌های S۳۰۰ را می‌خواستیم و حتی قرارداد آن را هم بسته و مبالغی هم پرداخت کرده بودیم اما آمریکایی‌ها مانع شدند، بنابراین وقتی این موشک‌ها در اختیار ما قرار نگرفت ما شروع به ساختن کردیم. به هرحال روسیه از سلاح‌های موشکی و ضدهوایی‌هایی در سطح بسیار بالایی برخوردار بوده و تا حدی هم چین اینطور بوده اما روسیه به مراتب جلوتر بوده و از نظر تجهیزات بالاتر است. ما قبلا این ارتباط را برقرار کرده بودیم و تا حد زیادی بحث خرید سلاح از روسیه را بعد از جنگ انجام دادیم، هرچند پس از آن توانستیم تمام نیازمندی‌های کشور را در داخل تامین کنیم.